

Кізенко Наталія Миколаївна,
*студентка 4 курсу , 4 групи , факультету
підготовки кадрів для Державної
пенітенціарної служби України
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

Цветкова Оксана Володимирівна,
*студентка 4 курсу , 4 групи ,
факультету підготовки кадрів
для Державної пенітенціарної служби України
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

Рожкова Марина Володимирівна,
*молодший науковий співробітник,
НДІ ПЗІР НАПрН України*

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ (ERA)

Розвиток України, як сучасної європейської країни, неможливий без міжнародного наукового спілкування, вивчення досвіду зарубіжних країн тощо. Тому надзвичайно важливим для забезпечення максимальної взаємної відкритості наукових співтовариств Європи та України є подолання організаційних та інформаційних бар'єрів.

Після підписання Угоди про асоціацію України з ЄС та її ратифікації Верховною Радою і Європарламентом постає питання які напрямки повинні стати основними для інтеграції української науки. Щонайменше, з 2010 р. Україна намагається інтегруватися до Європейського дослідницького простору (ЄДП), але навіть після підписання угоди про асоціацію до рамкової науково-технічної програми «Горизонт -2020», що відчиняє двері в таку інтеграцію, досі не вироблено державного плану дій з імплементації пріоритетів ЄДП.

У жовтні 2014 р. МОН України оприлюднив проект «Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 рр.» Після обговорення Концепції дорадчою групою при Міністерстві освіти і науки України розроблено Дорожню карту освітніх реформ на період 2015–2025 років, яку вже передано до МОН України. Документ розгорнуто описує реалізацію освітньої реформи в Україні [1].

Українські автори пропонують удосконалити функції всіх ланок системи управління освітою, реформувати МОН України, запровадити реальне самоврядування і автономію навчальних закладів, внести зміни в організаційну і методичну форми здобуття дошкільної шкільної освіти. Також науковці пропонують почати перехід до 12-річної середньої освіти, проте слід зазначити, що ні навчально-методична, ні матеріальна база шкіл України поки не готова до переходу на 12-річний термін навчання.

Не менш важливим є також напрям розроблення Дорожньої карти України входження в Європейський дослідницький простір. Українським науковцям слід взяти до уваги Дорожні карти інших країн, зокрема Австрійську, яка є пріоритетною [2].

Доцільно звернути увагу на такі положення:

- оптимізація національних дослідницьких систем (збільшення фінансування відповідно до конкурсу, періодична оцінка інституціонального фінансування, підтримка залучення експертів із закордону);
- співпраця між державами на конкурентній основі для спільного вирішення міжнародних проблем (зв'язок між розподіленими національними ініціативами, вирівнювання, синхронізація і гармонізація процедур, правил і норм такого обміну, ефективні ін-

вестиції в створенні та використанні дослідницьких інфраструктур, створення і впровадження єдиного європейського статусу доступу до дослідницьких інфраструктур);

- доступ дослідників до міжнародного ринку праці;
- рівні права чоловіків і жінок в науці;
- спільна підготовка фахівців у європейських вузах та обмін випускниками;
- оптимальний обмін і передача знань за допомогою цифрового ЄДП (запровадження та узгодження політики відкритого доступу органів фінансування досліджень і дослідницьких організацій, практична для науковців платформа авторського права для швидкого обміну знаннями);
- створення універсальної довідкової науково-технічної системи, яка б забезпечувала управлінські структури інформацією (із врахуванням потреб населення), необхідною для прийняття правильних рішень;
- урізноманітнення та надання більшої мобільності людським ресурсам: сприяння залученню фахівців та дослідників з однієї країни до іншої за допомогою європейських дослідницьких грантів, створення більшої кількості робочих місць для жінок та підвищення їхньої ролі у дослідженнях, виховування у молоді потяг до науки;
- посилення співпраці між вищими навчальними закладами та науково-дослідними установами;
- ефективне використання наукових досліджень, завдяки створенню лабораторій і дослідницьких центрів;
- вільний доступ до потрібної інформації в режимі онлайн та будь-якою мовою.

Дорожня карта потребує оцінки спеціалістів від держави, науки, освіти, що вимагає таких дій:

- поширення проекту дорожньої карти серед представників різних галузей, які можуть дати оцінку документу і запропонувати певні зміни;
- публічне обговорення проекту;
- прийняття пропозицій зацікавлених осіб щодо заходів для внесення в дорожню карту;

- уточнення проекту дорожньої карти з урахуванням пропозицій які надали фахівці ;
- розробка остаточного варіанту дорожньої карти.

Необхідними умовами успішного втілення Дорожньої карти є постійний нагляд та контроль над стадіями виконання проекту з оцінкою досягнутих результатів та внесенням пропозицій з вдосконалення і доповнення планів у разі невиконання певних положень.

Виконання Дорожньої карти підвищить якість освіти ,створить центри інноваційного розвитку в усіх регіонах України і розкриє потенціал українських вчених, сприятиме ефективному трансферу знань між державами.

Отже, інтеграція України до Європейського дослідницького простору дасть можливість для повноцінного створення «внутрішнього європейського ринку» науково-технічних розробок, вільного обміну знаннями, результатами досліджень, формування єдиної загальноєвропейської політики для розвитку основних напрямів науки й техніки в країнах Європи, розширення сфер і обсягів досліджень, підвищення конкурентоспроможності й практичного використання наукових розробок.

Інтеграція науки України в Європейський дослідницький простір допоможе створити багато вчених в різних сферах науки та технологій і буде сприяти ефективному переміщенню знань між державними та приватними структурами (з урахуванням охорони прав інтелектуальної власності), дасть змогу запровадити європейські стандарти щодо процедур експертної оцінки довготермінових проектів європейського рівня, які включають дослідницькі інфраструктури, центри передового досвіду, а також процедури оцінювання наукових інституцій.

Література:

1. Дорожня карта освітньої реформи 2015–2025. URL: <http://mon.gov.ua/content/%D0%94%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/%D0%97%D0%B2%E2%80%99%D1%8F%D0%B7%D0%BA%D0%B8%20%D0%B7%20%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8E/%D0%93%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5%20%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%>

BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/08-road-map-sk-end.pdf (Дата звернення: 01.10.2017 р.).

2. Austrian ERA Roadmap. URL: https://era.gv.at/object/document/2581/attach/Austrian_ERA_Roadmap.pdf (Дата звернення: 01.10.2017 р.).